

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-19-0352

Od vysokej k nízkej závislosti na verejných transferoch v starobe: dokáže viacpilierový dôchodkový systém zvládnuť negatívne následky starnutia populácie?

Zodpovedný riešiteľ **Ing. Tomáš Domonkos, PhD.**

Príjemca **Ekonomický ústav SAV, v. v. i.**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

N/A

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

N/A

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

- 1) Domonkos, Š., Domonkos, T., Jánošová, M. (2024) The impact of ageing on economic dependency in Slovakia: An application of the Slovak national transfer accounts. The Journal of the Economics of Ageing. - č. 28 (2024), s. [1-19], art. no. 100516, SSN (print) 2212-828X ISSN (online) 2212-8298
- 2) Melicherčík I., Szűcs, G. (2023) Payout phase of defined contribution systems: The case of Slovakia. Statistika, 103(4), (2023), 445–461. <https://doi.org/10.54694/stat.2023.12>
- 3) Šebo, J., Bobovnik, D. (2023), Poistno-matematická neutralita predčasného dôchodku v podmienkach slovenského priebežne financovaného a kapitalizačného dôchodkového systému. ISA, Úrad vlády SR, 2023 (zdroj: <https://isa.gov.sk/wp-content/uploads/2023/12/PSD40-Pojednanie-o-sposobe-stanovenia-aktuarsky-neutralnej-redukcej-sadzby-dochodkoveho-naroku-FINAL.pdf?csrt=2277560295345673444>)
- 4) Jašurková, T., Melicherčík, I. (2023) Parental bonus in pension systems: The case of Slovakia. http://www.iam.fmph.uniba.sk/institute/melichercik/papers/paper_JM.pdf
- 5) Domonkos Š., Tomáš Domonkos (2023) . Slovak NTA from 2005 to 2019 The 14th Global Meeting of the NTA Network University of Paris – Dauphine February 14-17
- 6) Danková, D., Halásková, R., & Šebo, J. (2022). Fiscal and redistributive impacts of the introduction of dynamic components in maternity benefits. Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy, 17(1), 103–131. doi: 10.24136/eq.2022.005.
- 7) Domonkos, T., Domonkos, Š. (2022) Impact of migration on the public finances in Slovakia. In EcoMod2022 : International Conference on Economic Modeling and Data Science. University of Ljubljana, School of Economics and Business. - Ljubljana, 2022, pp.

- 1-14. Dostupné na internete: https://editorialexpress.com/cgi-bin/conference/download.cgi?db_name=EcoMod2022&paper_id=154
- 8) Jánošová, M. (editor). (2022) Meeting of the Institute of Economic Research (MIER 2022) Institute of Economic Research SAS 10-11 November 2022 Smolenice, Congress Centre of SAS Smolenice, Slovakia
- 9) Šebo, J., Danková, D., Králik, I. (2021) Are age-based life-cycle saving strategies for funded pension schemes a good option? = Sú sporivé stratégie založené na veku vhodným riešením pre kapitalizačné dôchodkové schémy? In Ekonomické rozhľady : vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave : scientific journal of the University of Economics Bratislava = Economic review. - Bratislava : Ekonomická univerzita, 2021. - ISSN 0323-262X. - Roč. 50, č. 1 (2021), s. 5-22.
- 10) Mešťan, M., Králik, I.... [et al.]. (2021) Impact of different life-cycle saving strategies and unemployment on individual savings in defined contribution pension scheme in Slovakia / Michal Mešťan, Ivan Králik ... [et al.]. In E+M Ekonomie a Management = E&M Economics and Management. - Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2021. - ISSN 1212-3609. - Roč. 24, č. 3 (2021), s. 128-148.
- 11) Šebo, J., Danková, D., Králik, I. (2020). In search of the optimal saving strategy for pan-European pension products. In Financial Assets and Investing. - Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2020. - ISSN 1804-5081 (print). - Vol. 11, no. 2 (2020), pp. 54-72.
- 12) Melicherčík, I., Podstrelená, N., Szűcs, G. (2020). Different ways of using second pillar savings in Slovakia. Proceedings Of The Conference Algoritmy, , 249 - 258. Retrieved from <http://www.iam.fmph.uniba.sk/amuc/ojs/index.php/algoritmy/article/view/1595/844>

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky projektu, na ktorom sa podieľali tímy z EU SAV a Univerzity Mateja Bela (UMB), majú široké praktické a teoretické uplatnenie a to:

1. Politické rozhodovanie a plánovanie: Výsledky poskytujú cenné podklady pre reformu dôchodkového systému a úpravu migračnej politiky, čo prispieva k zabezpečeniu udržateľnosti dôchodkov a efektívnemu riadeniu migrácie.
2. Ekonomické modelovanie a analýzy: Statický NTA model a individuálne rodinné účty umožňujú presnejšie hodnotenie verejných a súkromných transferov, čím pomáhajú pri strategickom plánovaní a hodnotení politických opatrení.
3. Vedecký výskum a metodológia: Výsledky prispievajú k rozvoju nových metodologických prístupov v analýze ekonomických a demografických dát, čím obohacujú odbornú literatúru a poskytujú podklady pre ďalší výskum.
4. Praktické aplikácie a verejné politiky: Aplikácia výsledkov v oblasti individuálnych a rodinných účtov zlepšuje finančné plánovanie a umožňuje lepšie sledovanie dôchodkových úspor a investícií. Zistenia môžu tiež slúžiť ako základ pre tvorbu nových politík v oblasti sociálnej a rodinnej politiky.
5. Medzinárodná spolupráca a benchmarking: Rozšírenie databázy o medzinárodné údaje umožňuje porovnávanie s inými krajinami EÚ a identifikáciu najlepších praktík na zlepšenie národného dôchodkového a transferového systému.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

1. Vyvinutá bola databáza agregovaných premenných rôznych ekonomických kategórií potrebných pre zostavenie NTA pre Slovensko za obdobie rokov 2004 – 2018. Táto databáza je verejne prístupná na webovej stránke projektu.
2. Bol zostavený statický NTA model, ktorý poskytuje nástroje na analýzu úlohy verejných a súkromných transferov v kontexte starnúcej spoločnosti. Model umožňuje skúmanie zmien v týchto transferoch a ich dopadov na ekonomiku. NTA Slovenska za roky 2005, 2010, 2015 a 2019 sú uverejnené na webstránke projektu.
3. Bola vykonaná analýza vplyvu imigrácie na verejné financie na Slovensku, ktorá ukázala, že cudzinci prispievajú menej do verejného rozpočtu v porovnaní s domácim obyvateľstvom. Zistilo sa tiež, že vzdelaní cudzinci majú zvyčajne vyššie čisté dane, a že migrácia má len nevýrazný dopad na zmiernenie starnutia.
4. Boli vytvorené individuálne majetkové účty a rodinné účty, ktoré umožňujú evidenciu dôchodkových nárokov, súkromných investícií a dlhodobých záväzkov. Tieto účty poskytujú komplexný prehľad o finančných tokoch a transferoch v rámci domácností a medzi

generáciami.

5. Bol vytvorený prepojený systém individuálnych účtov s databázami obsahujúcimi údaje o vlastníctve obchodných spoločností, čo umožnilo identifikáciu doplnkového majetku a presnejšie hodnotenie bohatstva jednotlivcov.

6. Analyzované boli dopady nových politík, ako sú rodičovský dôchodok a predčasný starobný dôchodok po 40 odpracovaných rokoch.

7. Bola napojená experimentálna databáza ECB týkajúca sa distribučných účtov bohatstva domácností, čo umožnilo porovnávanie bohatstva jednotlivcov v rôznych krajinách EÚ.

8. Bol podaný a podporený projekt „Dôchodky a transfery v dynamickom modeli prekrývajúcich sa generácií malej otvorenej starnúcej ekonomiky“, ktorý sa zameria na hĺbkovú analýzu a modelovanie vplyvu starnutia populácie na dôchodkový a transferový systém v Slovenskej republike, s plánovaným začiatkom riešenia 1. júla 2024.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

1. A database of aggregated variables of various economic categories necessary for the compilation of NTA for Slovakia for the period 2004-2018 was developed. This database is publicly available on the project's website.

2. A static NTA model was constructed that provides tools for analysing the role of public and private transfers in the context of an aging society. The model enables the examination of changes in these transfers and their impact on the economy. NTA Slovakia for the years 2005, 2010, 2015 and 2019 are published on the project's website.

3. An analysis of the impact of immigration on public finances in Slovakia was carried out, which showed that foreigners contribute less to the public budget compared to the domestic population. It also found that educated foreigners tend to have higher net taxes, and that migration has only a negligible impact on ageing.

4. Individual property accounts and family accounts have been created, which enable registration of pension claims, private investments and long-term liabilities. These accounts provide a comprehensive overview of financial flows and transfers within households and between generations.

5. A linked system of individual accounts was created with databases containing data on the ownership of business companies, which enabled the identification of additional assets and a more accurate assessment of the wealth of individuals.

6. The impacts of new policies such as parental pension and early old-age pension after 40 years of employment were analysed.

7. The ECB's experimental database of distributional accounts of household wealth was linked, which enabled the comparison of the wealth of individuals in different EU countries.

8. The project "Pensions and Transfers in a Dynamic Overlapping Generations Model of a Small Open Economy" was submitted and received positive evaluation. The project will focus on in-depth analysis and modelling of the impact of population aging on the pension and transfer system in the Slovak Republic, with the planned start of the works on July 1 2024.